

Motion till riksdagen 2025/26:2302

av **Lars Isacsson (S)**

En balanserad och hållbar korttidsreglering av vattenkraft med Dalälven som exempel

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om korttidsreglering och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Korttidsreglering har under senare år fått en allt större betydelse inom den svenska vattenkraftsproduktionen. Genom att snabbt anpassa produktionen efter variationer i elanvändning kan vattenkraftsbolagen säkerställa en jämn och effektiv energiförsörjning. Samtidigt kan den ryckiga regleringen ha skadliga konsekvenser för miljön, vilda djur och människor som lever nära vattendragen. Därför är det viktigt att finna en balans mellan energibehov och ekologisk hållbarhet.

Utmaningar med nuvarande system

Ryckigt och varierande vattenflöde kan:

- Förstöra naturliga livsmiljöer för vattenlevande djur.
- Påverka vattenkvaliteten genom att störa sediment och frigöra skadliga ämnen.

- Medföra risker för människor som bor nära vattendragen genom snabba vattenståndsändringar.

Ett tydligt exempel finns i Dalälven. Vid Näs kraftstation i Avesta kommun har den nuvarande regleringen, särskilt under sommartid och helger, haft stor negativ inverkan på både människor och ekosystem. Det har rapporterats om extremt låga vattennivåer nedströms kraftstationen, i sjösystemen från Bysjön och Österviken via Hovnäs och Tyttbo till Färnebofjärden och vidare ner mot Gysinge. Situationen visar hur lokala natur- och kulturmiljöer kan påverkas kraftigt av kortsiktig reglering.

Vägar framåt

För att säkerställa en hållbar vattenkraftsutveckling bör följande åtgärder övervägas:

1. Forskning: Satsa på forskning kring de ekologiska konsekvenserna av korttidsreglering och hur dessa kan minimeras.
2. Samverkan: Utveckla modeller för dialog mellan vattenkraftsbolag, lokala samhällen, miljöexperter och andra berörda parter.
3. Lagstiftning: Se över juridiska ramverk för att sätta tydligare riktlinjer för hur mycket och hur snabbt vattenflödet får ändras.
4. Teknologiska lösningar: Uppmuntra innovationer som kan göra korttidsreglering mindre skadlig för omgivningen, exempelvis genom förbättrade dammkonstruktioner eller turbinmodeller.

Avslutning

Med rätt insatser kan Sverige skapa en framtida vattenkraftssektor där korttidsreglering sker på ett sätt som möter vårt energibehov men samtidigt värnar miljön, kulturarvet och människors trygghet. Dalälven visar tydligt att balansen måste bli bättre – för naturens, människornas och framtidens skull.

Lars Isacsson (S)